

S
E
T
Z
I
K
E
T
I
K

Önképző központ leendő angoltanárok számára

Bemutatjuk az ELTE Angol Tanárképző Központ könyvtárát

Balogh Éva

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Angol-Amerikai Intézetének Angol Tanárképző Központjában szerveződött meg Magyarország első Self-Access Centere (SAC), angolosan információs központja, magyarul könyvtára, mely pedagógiai és szolgáltatási elvként a használók önálló részvételére, aktív munkájára épít. A könyvtár vagy tanulási központ lehetőséget ad a használók célirányos nyelvi felkészülésére, amely önellenőrzéssel párosulva, egyénre „szabott” önálló tanulást, felkészülést biztosít. Mivel a SAC a nyelvtanárképzésben alkalmazott új módszereket kívánja közvetíteni, érthető volt, hogy a képzést támogató könyvtár feladatai is ehhez igazodtak.

A kezdetek

Az 1989 előtti évtizedek, melyeket Magyarország a „vasfüggöny” mögött töltött – nemcsak politikai és gazdasági életünkre, hanem oktatási rendszerünkre is rányomta bélyegét. Köztudomású, hogy ebben az időszakban az idegen nyelv oktatásában monopol helyzete volt az orosz nyelvnek. Gyakorlatilag minden diáknak, aki eljutott a középiskola befejezéséig az általános iskola ötödik osztályától kezdve legalább 8 évig kötelezően kellett tanulnia az orosz nyelvet, melynek prioritása miatt a tanterv csak elhanyagolható mértékű óraszámot engedélyezett más idegen nyelvek tanulására. A rendszerváltás évében az általános iskolások kb. 3%-a, a középiskolásoknak kb. 20%-a tanult

angolt, melyet akkor a legnépszerűbb idegen nyelvnek tartottak. (Medgyes, 1996. 1.)

Az idegen nyelvi tanárképzés a tradicionális modellt követte, inkább teoretikus volt, mintsem gyakorlati jellegű.

A Közép-Európa országaiban 1989 után lezajlott változások minden területen, így az oktatási rendszerben is, gyökeres változást hoztak. A nyelvtanításban ez úgy jelentkezett, hogy az orosz elvesztette kivételes státusát, s az angol és német (később pedig egyéb nyelvek is) jutottak jelentős szerephez. Kiderült azonban, hogy nincs elegendő számú, jól felkészült nyelvtanár a hirtelen megnőtt nyelvtanulási igények kielégítésére, ugyanis az angol és német nyelv iskolai tanításához mintegy 10 ezer tanár hiányával kellett szembenézni.

A kulturális kormányzat két programot dolgozott ki a helyzet javítására: az egyik az orosztanárok át-képzését indította meg, a másik program az angol-tanárképző központok létrehozására irányult.

A CETT

Az első Angol Tanárképző Központot (Centre for English Teacher Training CETT) 1990-ben szervezték meg az ELTE keretein belül a művelődési kormányzat támogatásával, *Medgyes Péter* professzor irányításával.

A beindított angoltanárképzés 3 éves volt, szemben a magyar tanárképzés hosszabb képzési idejével, s már az első tanévben (1990/91-ben) háromszáz elsőéves hallgató képzésére készült fel.

Az első év az eufória éve volt. Nem készült előre kidolgozott tanterv, nem voltak kötelező előírások, minden részletet az új tantestületnek kellett kidolgozni és megvalósítani. A kihívás óriási volt, de ugyanakkor a lehetőség is óriási volt, hiszen egy új intézményt kellett megszervezni az első lépésektől kezdve. A programban fontos szerep jutott a SAC megszervezésének, melynek tervezésében, kialakítá-

sában (jelenleg pedig az irányításában) a kezdetektől fogva részt vehettem.

Az önálló tanulás szerepe

Az autonómia pedagógiai szerepének felismerése rendkívül fontos momentum a korszerű oktatásnak. Gyökerei az oktatás filozófiai és pszichológiai részében keresendők. Nevezhetnénk humanisztikus vagy tanuló-centrikus, esetleg önfejlesztő oktatásnak is, melyre a hatvanas évektől kezdtek igazán odafigyelni.

A nyelvtanulásban és a nyelvoktatásban az autonóm tanulás azt jelenti, hogy a tanuló a tanári instrukciókat követve, a hagyományoshoz képest nagyobb tudatossággal vállal felelősséget tanulmányi fejlődéséért. Az önálló tanulás feltételezi a következő tényezők jelenlétét: az önállóságot, a felelősségtudatot és a választani tudást, de megemlíthető még a dönteni tudás képessége, az önkritikusság és a teljesítmény értékelésének képessége is.

A tanulók autonómiája nem ad kevesebb munkát a tanárnak, sőt inkább speciális képességeket igényel a részéről. Nem valószínű, hogy a tanulók képesek a hatékony önfejlesztő tanulásra és önellenőrzésre megfelelő tanári irányítás nélkül. A tanítás nem jelenti azt, hogy a tanár magára hagyja a diákot a tananyaggal, hanem ellenkezőleg, nem tagad meg tőle semmilyen segítséget, miközben elfogadja és támogatja önállóságát és biztatást ad neki.

A különböző kultúrákban és oktatási rendszerekben, ez a módszer valószínűleg másként, ill. sehogyan se működik. Az önállóság ugyanis nem mindenütt és mindenhol elfogadott. Vannak kultúrák, ahol a mai napig a tanárt misztikus lénynek tekintik, tudását pedig megkérdőjelezhetetlennek tartják. Az ilyen kultúrákban több tréningre van szüksége a tanárnak – ha egyáltalán felmerül az önálló tanulás lehetősége –, mint maguknak a diákoknak.

A Self-Access Centre (SAC) kialakítása a budapesti Angol Tanárképző Központban

Az 1980-as években „divatirányzat” volt önálló tanulásra motiváló központokat létesíteni a világon, miközben Magyarországon és Európa középső térségében ez a forma ismeretlennek számított. Hozzá kell tennem, hogy a mai napig is ez az egyetlen ilyen központ ebben a régióban.

A self-access kifejezés köznapi magyarázata a „direkt (közvetlenül) elérhető, hozzáférhető. Pedagógiai értelemben a könyvek és egyéb anyagok olyan gyűjteményét értjük alatta, melyet a tanulók közvetlen tanári instrukció nélkül, könnyen és egyszerűen használhatnak, gyakorolva az önálló tanulás módszereit, megtapasztalva annak hatékonyságát (Sheerin, 1989. 3.). Ez a módszer, ahogy már említettem, nem jelenti a tanári irányítás kizárását, csak a közvetlen irányításét.

Az 1991-ben Budapesten is megindult programhoz szakmai támogatást a British Counciltől kaptunk, anyagi támogatáshoz pedig a Világbanki program révén jutottunk.

A cambridge-i gyökerek

A budapesti SAC alapötlete Nagy-Britanniából származik. Fő szakmai támogatóknak a cambridge-i Bell Nyelviskolát (The Bell School of Languages Cambridge) választhattuk, ahol már hagyományai voltak ennek a módszernek. Cambridge-ben magániskolaként működik az intézmény, hallgatói nem angol anyanyelvűek. A Bell-Nyelviskola által alkalmazott módszereket megpróbáltuk körülményeinkhez és az Angol Tanárképző Központ tervéhez igazítani.

A program keretében 1993-ban lehetőségem volt egy konzultáción részt venni Cambridge-ben. Részletesen tanulmányoztam az angol nyelv oktatásának módszereit, a gyűjtemény kialakításának és használatba bocsátásának módjait.

A használók érdekeit szem előtt tartó, jó légkörű könyvtárban, kiválóan felkészült könyvtáros kollégák segítségével sajtáthattam el egy ilyen típusú szervezet hatékony működtetését, melynek tapasztalatait napi munkám során jól hasznosíthatom.

Hogyan kezdtünk a könyvtár tervezéséhez?

Először az alapvető szempontokat (használók, gyűjtemény és szolgáltatások, személyzet) kellett meghatározni.

A mi esetünkben, mivel az egyetemi oktatást segítő könyvtárról volt szó, a tanszékvezető és a tanárok véleménye, javaslatai igen fontosak voltak.

☉ Használók

Könyvtárunk látogatói, használói, zömmel az egyetem hallgatói, életkorukat tekintve a 18-30 év közötti korosztály. Nemzetiségük, anyanyelvük szerint többségük magyar, de akadnak svájci, olasz, német, amerikai hallgatók is, akik az ELTE-n tanulnak angol-amerikai irodalmat, kultúrát, nyelvpedagógiát.

Az egyetemi képzés hallgatói mellett látogatóink a tanárok is, akiknek csaknem fele külföldi.

☉ Szolgáltatások

A könyvtárhasználat szabályainak meghatározásakor figyelembe vettük, hogy működik egy másik angol könyvtár is a kampuszon, tehát szolgáltatásainkat ennek tudatában alakítottuk ki.

A legfontosabb eldöntendő kérdés esetünkben ugyanis az volt, hogy kölcsönző könyvtárként működünk-e, vagy inkább a helyben-használatra tervezzük szolgáltatásainkat. Mi ez utóbbit választottuk, az Angol-Amerikai Intézetben működő angol nyelvű kari könyvtár léte miatt. Nyomós érv volt e döntésünk meghozatalában, állományunk szerény mérete, hogy dokumentumainkból, beleértve a feladatlapokat, av-anyagokat, videokazettákat stb. csak egy-egy példány állt rendelkezésünkre.

A szolgáltatások térbeli elhelyezésének tervezésekor annyit tudtuk, hogy szükségünk lesz egy számítógépteremre, esetleg szemináriumi helyiségre, valamint videoteremre is.

☉ Személyzet

A személyzet létszáma ugyancsak a helynek, az állomány nagyságának, a tervezett nyitva tartási időnek, valamint a könyvtár jellegének, funkciójának függvényeként alakult. A könyvtáros(ok) és a technikai személyzet számának eldöntése is fontos része volt a tervezésnek.

Nálunk a SAC-ban egy főállású és egy részmunkaidős könyvtáros dolgozik, s napi négy órában egy technikus végzi a gépek karbantartását és ellenőrzését.

☉ Tervezés, elhelyezés

Mivel a könyvtár helyét már kijelölték, azt kellett eldöntenünk, hogy a rendelkezésre álló helyiségeknek milyen funkciót szánunk. Elsődleges célunk a terek maximális kihasználása és olyan barátságos környezet kialakítása volt, mely ösztönzően hat a munkára és tanulásra.

Mivel a mi esetünkben kevés hely állt rendelkezésünkre, ezért tudatos színtervezéssel próbáltuk meg optikailag tágítani a teret. A falak, az ablakok, a szalagfüggönyök, az álmennyezet és a szőnyegpadló egységesen világos türkiz színű lett. A székek és a pihenő sarok foteljeinek kárpitozása ugyanennek a színnek egy sötétebb árnyalatában készült. A könyvtár összehatásában nyugodt és világos légkört áraszt, olyan érzést keltve, mintha egy tiszta „vízcseppbe” lépnénk be. A bátorító, megnyugtató légkör fontosságát egyébként nemcsak a hallgatók, hanem a tanárok is felismerték.

A bútorok elhelyezésénél igyekeztünk jól áttekinthető, ésszerű elrendezést kialakítani, hogy az olvasók segítségünk nélkül is könnyen eligazodjanak a termekben és kiismerjék magukat a polcok között. A gazdaságos helykihasználás érdekében egyedileg „szabott” tölgyfa bútorokat csináltattunk, ugyan-

csak egyedileg készültek a speciális bútoraink is pl. feladatlap-tartó dobozok, kazettatartó polcok, beépítve a könyvespolcok alá, fölé. Gyakorlatilag minden bútorunk flexibilis, egymásba átalakítható, például egy tárolóból könnyedén lehet könyvespolcot kialakítani és fordítva. A polcok magasságát is úgy határoztuk meg, hogy mindenki elérhesse a felső polcokat is létra használata nélkül. Az olvasók asztalait az ablak mellett helyeztük el, asztalonként két olvasóval számolva. A könyvtárosok munkahelye az olvasószolgálati pultnál a használók fogadásán és adminisztráláson kívül alkalmas a feldolgozó munka ellátására is.

A használók igényeire figyeltünk, amikor a kiejtés zavartalan gyakorlásának biztosítására egy üvegfalal elszigetelt helyiséget alakítottunk ki.

A rendelkezésünkre álló összesen 100 m²-es tér három helyiségből áll: a zajos bejárati résztől haladhatunk a csendesebb belső terek felé. Az olvasóterem mellett számítógépes nyelvgyakorlásra és videózásra alkalmas szoba, valamint a kiejtés gyakorlására alkalmas kisterem alkotja belső tereinket.

A könyvtár funkciója és gyűjteménye

Könyvtárunk legfontosabb feladata a modern nyelvpedagógiai irodalom beszerzése és szolgáltatása. Ennek érdekében a nyelvtanulást segítő könyvek mellett olyan módszertani segédleteket gyűjtünk, amelyek segítségével mind a hallgatók, mind a tanárok választ kaphatnak a tanítás során felmerülő problémák hatékony kezelésére. „Ötletbankunkban” mindig akadnak receptek olyan kérdésekre, mint a „... hogyan tanítsuk?”, „mit tegyünk, ha fáradtak a tanítványaink?” vagy ha maga „a tanár fáradt” stb.

Gyűjtjük továbbá az angol nyelvtan tanulását segítő irodalmat, a készségek fejlesztését (pl. írás, olvasás, beszéd, hallás utáni megértés, kiejtés stb.) segí-

tő munkákat, az angol kultúráról és civilizációról szóló műveket, a nyelvtanulásban használt tankönyveket, kurzuskönyveket, valamint a vizsgaanyagokat, továbbá tesztek, feladatlapokat, s az audiovizuális és multimédia segédleteket.

Gyűjteményünkkel segíteni kívánjuk a hallgatókat egyetemi tanulmányaikban és felkészülésüket a gyakorló iskolai tanításra.

☉ Folyóiratok

Az olvasóterem nyugodt övezetében helyeztük el a folyóiratokat. Nyolcféle szakmai folyóirat jár hozzánk, elsősorban nyelvpedagógiai, alkalmazott nyelvészeti lapok (pl. English Language Teaching Journal, Applied Linguistics): Egyetlen napilap jár hozzánk, az Independent, s az általános tájékozódásra a képes magazinok, a Newsweek, a Time és a National Geographic.

☉ Könyvek

A könyvállományunk nagyságát tekintve, szerénynek mondható, mindösszesen 1500 kötet, melyet folyamatosan gyarapítunk. A gyarapításban a British Counciltől kapunk segítséget, de jó tapasztalatunk van a Budapesten működő Belt könyvesbolttal, aki állandó ellátónk, igen rövid határidőn belül teljesítve megrendeléseinket.

☉ Feladatlapok, tesztek

A gyűjtemény „másságát” legjobban a feladatlapok használatában lehet észrevenni. Ezek a feladatlapok a hallgatók igényei szerint készült 4-5 oldalas, a megoldást is tartalmazó tesztsorok, amelyeket a tanszék tanárai állítanak össze. Céljuk, hogy a hallgatók könnyen hozzáférjenek és viszonylag rövid időn belül megoldhassák a számukra problémát jelentő nyelvi, nyelvtani kérdéseket. Minden feladatlap elején olvasható a tesztlap célja, a feladat megoldásához szükséges idő, s az, hogy milyen könyvek nyújthatnak segítséget a megoldáshoz (Carvalho, 1993. 11.). Ezen a területen mutatkozik meg legjobban a tanulók önállósága. A hallgatók maguk dön-

tik el, mi a gyengéjük, mely területeken kell fejleszteniük tudásukat. Kiválasztják a számukra megfelelő feladatokat, megoldják a tesztet, ellenőrzik magukat a megoldó kulcsok segítségével, s végül értékeli eredményüket. Sokan tanulói naplót (haladási naplót) vezetnek, hogy jobban figyelemmel kísérhessék fejlődésüket. Különösen népszerűek a vizsgákra felkészítő tesztlapok. Tapasztalatunk szerint a diákok is szeretik a feladatlapos módszert, mely hatékonyan segíti őket tanulmányaikban. Az év végén begyűjtött olvasói visszajelzésekből ezt szűrhetjük le.

Minden tematikus állományegységhez tartoznak feladatlapok. A feladatlapokat speciálisan készített dobozokban tartjuk, melyeket az egyes szakterületek könyvespolcai alá szereltünk (használatuk könnyű és áttekinthető). Az egyes területek tesztlapjait eltérő színek jelzik, lehetővé téve, hogy már a szín alapján is megkülönböztethetők legyenek az egyes témák.

☉ Audio-vizuális eszközök

A beszélt angol nyelv használatához adnak segítséget ezek a kép és hangzóanyagok. Különösen azok számára lehetnek fontosak, akiknek nincs lehetőségük angol anyanyelvű társaikkal beszélgetni.

Érthető okból a videók a legnépszerűbbek. Négy jó minőségű (Coomber) magnót szereltünk fel fejhallgatókkal, lehetővé téve, hogy szeparált boxokban gyakorolják a hallás utáni értést a hallgatók. Mivel a magnókhöz egyszerre több fejhallgató is csatlakoztatható, lehetőség van a csoportmunkára is.

A kiejtés gyakorlására öt magnót állítottunk be, mikrofonos fejhallgatókkal. Természetesen ehhez a két szekcióhoz is tartoznak könyvek, feladatlapok és tesztkazetták. A kazettákra rövid kb. 5-10 perces gyakorlatokat rögzítettünk, s a hozzájuk kapcsolódó feladatlapok is ilyen rövidke a könnyebb kezelhetőség kedvéért.

Videofilmjeink inkább módszertani jellegűek, s ezekhez is tartoznak feladatlapok. Gyűjtjük az angolszász országok kultúráját, földrajzát, mindenna-

pi életét bemutató filmeket. Népszerű a Cinema Service nevű szolgáltatásunk, amelyben a legújabb bemutatott játékfilmeket ajánljuk a hallgatóknak. A filmeket könyvtárközi kölcsönzéssel szerezük be az Amerikai Nagykövetség könyvtárából, amely most az Angol-Amerikai Intézet kari könyvtárában érhető el. A filmeket rendszeresen cseréljük, hallgatóink kívánsága alapján. A könyvtárban egyébként elérhetők még az angol nyelvű műholdas TV csatornák is (CNN, NBC stb.).

📁 Számítógéphasználat

A számítógépterem talán legnépszerűbb területe könyvtárunknak. Négy 486DX4 Mbyte számítógépünk van egy nagy teljesítményű lézernyomtatóval. A Call programok (Computer Assisted Language Learning) programok kifejezetten a nyelvtanulás támogatására készültek (Barnett, 1991. 310.) A nyelvtanulást segítő programokon kívül a szövegszerkesztőket használják még szívesen a hallgatók. Lehetővé tettük az internet használatát is.

A felfokozott érdeklődés miatt korlátoznunk kellett a számítógépek használatát. Úgy döntöttünk, hogy napi két órában határozzuk meg a gép mellett eltölthető időt. Mindegyik gép mellett elhelyeztem egy időtáblázatot, amelyen a hallgatók bejelölik a számukra megfelelő két órát.

Beszereztük a legkorszerűbb vírusellenőrző programokat, ezért a hallgatók saját lemezeiket is használhatják, mert azokat is ellenőrzi a vírusellenőrzőnk. A gépeken lévő programok védelmét a technikusunk úgy oldotta meg, hogy a programok csak Windows alatt futtathatók, s abból nincs kilépési lehetőség. Két számítógépen van CD-ROM olvasó, elsősorban interaktív nyelvoktató programok és szótárak multimédiás változatai találhatók a gyűjteményünkben.

Az állomány

Az állomány nyilvántartása a hagyományos módon egyedi és csoportos leltárkönyvben készül. Cédulakatalógus nincs, mert online katalógust építtek. A katalógus lekérdezhető a hallgatók gépéről is, s lehetőség van az adatok kinyomtatására is. Az állomány feltárása nem a nálunk elterjedt osztályozás szerint történik, hanem az ETO-nál egyszerűbb cambridge-i rendszert vettük át. A módszertani rész kivételével a gyűjtött témakörök mindegyikét az adott terület/téma nevének kezdőbetűjével fejezzük ki pl. E = Exam (vizsga), G = Grammar (nyelvtan), ESC = English Speaking Cultures (angol kultúra) stb. A további bontásban a szerzői betűrendet használjuk. A módszertani anyagokat még numerus kurrens csoportszámmal is ellátjuk.

Az alkalmazott rendszer előnye, hogy az olvasó igényeire figyelve, a használat praktikus szempontjai szerint rendszerezi az állományt.

🛡️ Biztonsági szempontok

Mivel az állományunkat csak helyben lehet használni a kölcsönzéssel járó elvesztés nem fenyegetett bennünket, viszont a belső használatra jól oda figyelünk, tehát nem volt indokolt felszerelni a könyveket „riasztóval”, azaz vonalkóddal. Az állomány ellenőrzésénél kiderült, hogy minimális a gyűjtemény hiánya, ami valószínűleg az olvasók és a könyvtárosok közötti jó kapcsolatnak is köszönhető. A könyvtár egyébként egy speciális, csak a könyvtáros által ismert hang-, fény- és mozgásérzékelő riasztó berendezéssel van felszerelve, s a bejárati ajtóra egy automatikusan működő riasztó rácsot is szereltettünk, az ablakokra pedig, tekintve, hogy a könyvtár a folszinten van, ugyancsak rácsot kellett tetetnünk: Szerencsére a tervezőnek sikerült olyan esztétikus megoldást találni, amitől nem hat nyomasztóan a sok rács.

Könyvtárhasználat

Nagyon fontos, hogy a hallgatók megfelelő időben megfelelő tájékoztatást kapjanak a tanulmányi munkájukat megkönnyítő lehetőségekről. Az elsőéves hallgatóknak minden év elején ún. „orientáció-t” tartok, amelyben a könyvtárban való eligazodást, az állomány elhelyezésének rendjét, s a használatot ismertetem. Összeállítottam egy tájékoztató füzetet is a könyvtárról a fontosabb tudnivalókról, melyet minden elsőévesnek odaadok. A füzethez tartozik egy feladatlap is, melynek kitöltését a könyvtár fizikai megismerése segítheti. A felmerülő kérdéseket menet közben szoktuk megbeszélni.

Fontosnak tartom, hogy az eligazító táblák egyértelműek legyenek, különösen az osztályozás rendjét bemutató tábla.

A tanszéken tanító tanárokat ugyancsak folyamatosan tájékoztatom a gyarapodásunkról, a könyvtár működéséről. A könyvtár megnyitása után szükség volt a tanárok számára szervezett „tréningre” is, mert többségük számára ismeretlen volt ez a fajta könyvtárhasználat.

Hogyan értékelhető a könyvtár működése

A könyvtár értékelésére a tanév végén szokott sor kerülni. Az értékelés nem statisztikai kimutatások készítését jelenti, inkább egy átfogó mindenre kiterjedő felmérésként kell elképzelni, amelyet kérdőíveken gyűjtünk össze. Minden évfolyamnak másfajta kérdőívet állítok össze, melyet az év végén kiosztok közöttük. A tanárok is kapnak kérdőívet, de egy másfajta típusút. A visszkapott íveket összesítjük és a véleményeket, javaslatokat figyelembe véve szervezzük a könyvtár munkáját a következő tanévre.

A visszajelzések egyértelműen pozitívek, tehát jónak minősítik a könyvtár munkáját, bár vannak visszatérő problémák, amelyeket egyelőre nehéz ke-

zelnünk. Az egyik visszatérő megállapítás az, hogy túlszűfolt a könyvtár (való igaz, 300 beiratkozó hallgató mellett a könyvtár állandóan tele van reggel 9-től este 7 óráig). Volt, aki a túlszűfolttság megoldására azt javasolta, legyen éjjel-nappal nyitva a könyvtár (e megjegyzés talán a könyvtár népszerűségét is érzékelteti).

A másik visszatérő probléma vagy inkább kérdés, hogy legyen kölcsönözhető az állomány. A könyvek prézens jellegén az állomány egyedisége miatt nem tudunk változtatni, de áthidaló megoldásként fel szoktuk ajánlani az éjjeli kölcsönzést.

A használók visszajelzését nagyon fontosnak tartjuk, s ezen nemcsak az év végi visszacsatolást értem, hanem a könyvtár mindennapos használat során felmerült igények kielégítését is, amennyiben ezzel segíthetjük a hallgatók önképzését.

Néhány szó a máról

Ma már nem vagyok olyan felhőtlenül gondtalan, mint a „kezdeti időkben”.

Az elmúlt hét év folyamán az anyagi támogatottságunkban jelentkeztek negatív tendenciák a világbanki céltámogatás megszűnése után. A részleteket mellőzöm, mert úgy gondolom ez a probléma – ami sokszor a könyvtárak létét veszélyezteti – szinte mindenhol jelentkezik előbb-utóbb.

Csak illusztrációként néhány tény: angol nyelvű napilapunk már két éve nincs (a kari könyvtárban sem), ami az ELTE Angol-Amerikai Intézet könyvtáraiban alapvető lenne.

Szakmai folyóirataink száma nyolcra kettőre csökkent: Könyveszerzési éves keretünk mintegy 200 000 forint, melyen a kari könyvtárral osztozunk. Az idegen nyelvű könyvek árának ismeretében ez az összeg rendkívül szerénynek mondható. A kari könyvtárral igen jó a kapcsolatunk, a felmerülő problémákat egymást segítve igyekszünk megoldani.

Mindezek ellenére könyvtárunk népszerűsége töretlen, látogatottságunk növekszik. Mi a titka? Talán az, hogy anyagi hiányosságainkat megpróbáljuk elensúlyozni, valami „emberi plusszal”.

Az eltelt hét év alatt közel ezer angoltanár végzett nálunk. A képzés színvonala magas, az „objektív” vélemények szerint is.

Azt gondolom a „mérlegünk” még mindig pozitív. Könyvtárunk megszerveződése után még két hasonló központ jött létre Magyarországon. Az egyik a győri Széchenyi István Főiskolán, a másik Budapesten a British Council projektjeként. Ez utóbbit éppen ez év októberében nyitották meg.

Úgy tűnik felismerték, hogy milyen fontos szerepe van a nyelvtanárok képzésében a miénkhez hasonló – a nyelvtanárképzést támogató – központok létrehozásának, ami számomra igen nagy öröm, mert tudom, milyen gyakorlati segítséget jelentenek ezek a könyvtárak az idegen nyelv tanulásában, tanításában.

Irodalom

1. MEDGYES P. – MALDEREZ, A.: Changing perspectives in teacher education. Heinemann, Oxford, 1996.
2. DICKINSON, L.: Self-instruction in language learning. CUP, Calbridge, 1987.
3. DAM, L.: Learner autonomy 3. Authentik, Dublin, 1995.
4. SHEERIN, S.: Self-access. OUP, Ocford, 1989.
5. McCALL, J.: Self-access. Setting up a centre. The British Council, Menchester, 1992.
6. MILLER, M.: Self-access systems. ELTJ 47/3, 1993.
7. CARVALHO, D.: Self-access: appropriate technology. The British Council, Menchester, 1992.
8. BARNETT, L.: Facilities: what are they for? ELTJ 45/4. 1991.
9. STURTRIDGE, G.: Self-access: preparation and training. The British Council, Menchester, 1992.

Megjelent

a *Könyvtári és szakirodalmi tájékoztatási szabályzat sorozat újabb tagja, melynek címe*

Bibliográfiai leírás. Elektronikus dokumentumok.

A szabályzat tárgya az elektronikus dokumentumok bibliográfiai, könyvtári és más információs célra készített leírása. A szabályzat előírásai mind a helyi, mind a távoli hozzáférésű elektronikus dokumentumok leírására vonatkoznak.

A katalogizálók számára alapvető fontosságú dokumentum megrendelhető vagy a helyszínen megvásárolható.

Ára: 2500 forint, mely tartalmazza az ÁFA-t is.

Cím: Országos Széchenyi Könyvtár Könyvtári Intézet, Kasza Irma 645. Szoba
Telefon: 2243-819
